A. 1853. WOENSDAG den 17. Augustus. N°. 98.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

KENNISGEVING.

De Burgemeester der stad Utrecht,

Overwegende dat binnen korten tijd door ambtenaren van de administratie der directe belastingen, vergezeld van de daartoe door het stads bestuur gemagtigde personen, eene opneming zal plaats hebben van het getal werklieden in de werkplaatsen, enz. der patentpligtigen bij de tabellen n°. 1, 12 en 13 vermeld, volgens art. 35 der wet van 21 Mei 1819, (Staatsblad n°. 34.),

Maakt alle fabrijkanten, werkbazen, ambachtslieden en logementhouders opmerkzaam op hunne verpligting tot aangifte van het getal hunner knechts, kuipen, persen, ovens, cilinders en vertrekken, voor zoover die sedert de beschrijving zijn in dienst genomen of in gebruik gesteld.

Voorts worden de tappers, slijters, kroeg- en koffijhuishouders herinnerd aan de bepaling voorgeschreven bij art. 2 der wet van 24 April 1843, Staatsblad n°. 16, houdende dat zij dit hun bedrijf niet mogen uitoefenen, dan na de helft van hunnen aanslag over het dienstjaar te hebben voldaan en dat zij die daarin blijken nalatig te zijn zich mitsdien aan bekeuring blootstellen.

Gedaan te Utrecht, den 15 Augustus 1853.

De Burgemeester voornoemd,
VAN BEECK CALKOEN, Weth.

Oorsprong en doel der instelling van een Ministerie van Eeredienst.

Het mag in deze dagen wel eens herinnerd worden, dat de *eerste* Minister van Eeredienst hier te lande, optrad onder de regering van een R. Katholijk Vorst, Koning *Lodewijk Napoleon*, die, naar luid der Constitutie, even als de Raadpensionaris *Schimmelpenninck*, bekleed was met de „*Hooge Politie*, zoowel in Burgerlijke als *Kerkelijke* zaken." (1) — Ten einde de Regering zich van die taak naar behooren zoude kwijten, werden aanvankelijk bij Decreet van 25 Junij 1806, de zaken betreffende de openbare Eeredienst, gevoegd bij het Ministerie van *Justitie en Politie*; weldra echter (4 Julij) bij dat van Binnenlandsche Zaken; tot dat bij Decreet van 11 Mei 1808, de openbare Eeredienst van laatstgemeld Departement werd afgescheiden, en aan een bijzonder Ministerie toebetrouwd. — Hoe zorgvuldig de Koning bij de regeling dier aangelegenheid, het beginsel van verdraagzaamheid en gelijkheid in 't oog hield, en althans niet wilde vergeten, dat de Protestantsche Godsdienst door *twee derden* der bevolking werd beleden, heeft hij zelf later in zijne *Documens historiques* aangeteekend. (2) – »De Minister der Eerediensten moet, zeide het Decreet, zorg dragen, dat zij die dezelve belijden, zich *naauwkeuriglijk* gedragen naar hetgeen door de *Constitutie en de wetten* is voorgeschreven; hij heeft het oppertoevoorzigt over alle de eerediensten, en over de *handhaving der kerkelijke tucht*: hij neemt kennis van de *geschillen*, die zouden kunnen ontstaan, zoo tusschen de eerediensten onderling als tusschen hen, die dezelfde eeredienst belijden; hij draagt Zijne Majesteit alle *de schikkingen* voor, die vereischt worden, om aan allen eene *gelijke bescherming* te verzekeren; *hij waakt* dat de Leeren, die gepredikt worden, dienen tot bevordering der braafheid, en tot vermeerdering van het welzijn der Maatschappij, en hij is in het algemeen belast met al wat betrekking heeft tot de zaken van de Godsdienst, *en de betalingen deswegens te doen.* (3)" — *Lodewijk Napoleon* stelde éénen enkelen Minister in, wien hij dien tak van het Staatsbestuur vertrouwde. België bezit geen zoodanig ministerieel Departement, maar alleen eene, aan het Ministerie van Justitie ondergeschikte afdeeling. — In Nederland bleven ook na de herziening der Grondwet *twee* Ministers van Eeredienst aanwezig, trots de bezuinigingswoede van 1848. Was dit in de onderstelling, dat die Staatslieden voortaan slechts het *laatste* gedeelte der Instructie, veertig jaren vroeger aan hunnen voorzaat gegeven, *de betaling* namelijk van tractementen en dergelijke finantiële bemoeijingen, zouden hebben te behartigen? Of heeft de constitutionele pligt van *gelijke bescherming* en van waakzaamheid tegen inbreuken op 's Lands Constitutie en wetten, ook nog andere voorschriften van den R. Katholijken Vorst als nuttig en aanbevelenswaardig, in gewijzigden vorm tot den huidigen dag doen in acht nemen?

Utrecht, 16 Augustus 1853. G. W. VREEDE.

(1) Art. 34 der Constitutie van 1806; Constitutie van 1805, Art. 51.

(2) Parijsche uitg. (1820) T. II. 303. „Le gouvernement hollandais régla à cette époque les affaires concernant les cultes, d'une part, Conformément à la *tolérance* et à *l'égalité* prescrites par la constitution, et de l'autre, en causant à la religion réformée *le moins de tort possible*, parce que cette religion est celle des deux tiers du royaume."

(3) *De Monarchale Regering van het Koningrijk Holland, onder* Lodewijk Napoleon, (*Politike Magt*) Amsterdam, 1808, bl. 239 volg.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 1 Augustus.

De hier verwacht wordende Egyptische hulptroepen, 12,000 man, zullen in Unkiar Skelessi gekampeerd worden. Van Beijrut en Aleppo zijn troepen naar Erserum gezonden, alwaar een observatie korps wordt bij een getrokken. De door den overste der Ulemas en Derwichen, op verzoek van den pacha van Damaskus, verspreide lijsten, om vrijwilligers voor den heiligen krijg aan te werven, tellen weinige namen, dewijl de Arabieren, uit haat tegen de Turken, niet genegen zijn voor hen te vechten.

Een groot gedeelte der uit Frankrijk verwachte geweren is hier aangekomen. Het zijn allen geweren met vuursteen-sloten. Men maakt de aanmerking dat *Napoleon* een goed koopman is: hij zoekt zijne oude geweren en officieren, die niet meer bruikbaar zijn, aan den man te brengen, om ze door nieuwe en betere te doen vervangen.

DUITSCHLAND.

WEENEN 14 Augustus.

Heden morgen vroeg is de *hertogin van Braband* met een bijzonderen trein van hier naar Brussel vertrokken. De leden der familie, hare moeder, broeder en zuster, vergezellen haar tot in Moravië. Zij werd aan het station door verscheidene aartshertogen afgewacht, om afscheid van haar te nemen.

De keizer heeft aan den *hertog van Braband* de orde van het Gulden Vlies gezonden.

— De keizer heeft ter gelegenheid van het huwelijk van de aartshertogin *Maria* 3000 gulden aan de armen van deze stad geschonken.

— Het volgende voorval bewijst hoe streng de Russische officieren in Moldavie en Walachije de orde handhaven. Den 31 Julij had er te Fokschan eene danspartij plaats, waaraan zoowel Russen als Walachen deel namen. Eene schoone danseres veroorzaakte tusschen 2 Russen en 3 Walachen eenige twist, welke een zoo ernstig karakter aannam, dat een Russisch officier eene patrouille deed ontbieden, die de gezamentlijke strijders gevangen nam en wegvoerde. De schoone danseres werd echter spoedig weder ontslagen, en onder militaire bedekking naar hare woning gebragt. De beide Russische soldaten werden ieder tot 33 stokslagen veroordeeld. De 3 Walachen bleven 24 uren gevangen, en waren verpligt 2 Russen voor 14 dagen bij zich ingekwartierd te houden.

— 5 pCt. $94^1/_2$; Z. L. $108^3/_4$; bank. 1406.

TRIEST 12 Augustus.

Wij hebben uit Damaskus de tijding, dat de Drusen van den Horan zich aan de Porte hebben onderworpen, onder voorwaarden van de conscriptie bevrijd te blijven, waarvoor zij eene jaarlijksche schatting zullen betalen. In tijd van nood zouden zij echter een korps troepen buiten Syrië leveren.

KEULEN 14 Augustus.

Het Leipz. blad zegt: Men vermeent, dat de Russische regering aan Turkije geene schadeloosstelling zal vragen; alleen zou ze nog aandringen op de verwijdering van de talrijke staatkundige uitgewekenen, die te Konstantinopel zich bevinden.

— Het officieel programma voor het examen der kandidaten voor de r. k. priesterschap is te Stuttgard door de Wurtemburgsche regering afgekondigd. De punten, waartegen de bisschop van Rottenburg had geprotesteerd, en die hen, die ze aannamen, onder censuur zouden brengen, zijn behouden. In den kerkelijken raad, die het programma heeft opgemaakt, zitten verscheidene roomsche priesters.

ENGELAND.

LONDEN 13 Augustus.

H. M. de Koningin vertrekt den 27 van Osborne naar Dublin, om de tentoonstelling te bezoeken.

— De Severn heeft te Southampton de belangrijke tijding aangebragt, dat de oorlog, die Buenos Ayres teisterde, eindelijk is geëindigd. De haven was, zooals men weet, door het eskader van *Urquiza* geblokkeerd, terwijl de stad ook van de landzijde werd bestookt door de troepen onder bevel van *Urquiza*. De voornaamste hoofdofficier *Dias* zou nu met zijne troepen tot de belegerden zijn overgegaan. *Urquiza* aldus verzwakt zou met de regering van Buenos Ayres hebben onderhandeld, de blokkade hebben opgeheven, en op zich hebben genomen, met de officieren van zijn eskader naar Engeland over te steken, tegen uitbetaling eener som van 12 tonnen gouds.

— Gec. 98 à $98^1/_4$; $3^1/_2$ pCt. $101^1/_4$; 3 pCt. $98^3/_4$ à $^7/_8$; Bank. $227^1/_2$; Holl. $2^1/_2$ pCt. $65^1/_8$ à $64^5/_8$; 4 pCt. $98^1/_2$; Russ. $4^1/_2$ pCt. $101^3/_4$ à 102 Sp. 3 pCt. $47^7/_8$; uitgest. $23^3/_8$; Sard. 5 pCt. 97.

— 15 *Aug.* Gec. 3 pCt. $98^1/_8$; Port. 4 pCt. $43^1/_2$ à $^3/_4$; Sp. 1 pCt. $23^3/_8$ à $^5/_8$; Cent. $6^3/_8$ à $^5/_8$; Rusl. $4^1/_2$ pCt. $101^1/_2$ à 102; Mex. $26^7/_8$ à $27^1/_8$.

FRANKRIJK.

PARIJS 13 Augustus.

Het *J. des Debats* bevat eenige ophelderingen nopens de schikking, die thans door Rusland en Turkije is aangenomen.

De Porte beriep zich in de kwestie op het verdrag van 1841, dat voor [illegible] publiek regt had daargesteld; alle [illegible] met Turkije zouden daardoor Europesche vraagstukken moeten worden. Rusland was dadelijk tegen die zienswijze opgekomen. Het Engelsche kabinet had ook stellig verklaard, dat het verdrag van 1841 niet zoo verre ging, en dat het zich dus geheel vrij beschouwde en naar eigen belang zou handelen.

In Junij is die meening van Groot Brittanje aan Petersburg en Konstantinopel medegedeeld.

Dit was de toestand, toen het keizerlijk kabinet van Weenen zijne goede diensten aan Petersburg aanbood. Niet eene bemiddeling, maar het aanbod dier goede diensten werd aangenomen. Het Weener ministerie gaf de hoven van Londen, Parijs en Berlijn hiervan kennis, en vroeg hunne medewerking. Het eerste ontwerp van bevrediging werd door Turkije verworpen. Een ander voorstel, te Parijs opgemaakt, heeft de laatste Russiesche nota en het antwoord van *Reschid Pacha* ten grondslag genomen. Dit stuk is te Weenen een weinig nog veranderd, en daarop door den Czaar goedgekeurd, die den Turkschen gezant zou ontvangen als het kabinet van Konstantinopel de voordragt zonder wijziging had aangenomen.

In den grond verschilt dit ontwerp niet van dat, 't geen vorst *Menchikoff* had aangeboden. De bepalingen zijn dezelfde, maar ze zijn meer eenvoudig en meer kort opgesteld: het voorwoord is weggebleven; men spreekt niet van de zending van vorst *Menchikoff*; de beide souvereinen, bezield door een zelfde gevoel van welwillendheid en regtvaardigheid jegens de Grieksche bevolking, hebben elkaar verstaan; Keizer *Nikolaas* heeft ten gunste der Grieken zijne wenschen te kennen gegeven, terwijl *Abdul Medjid* zich heeft beijverd, ze in te willigen; dien tengevolge heeft *Reschid Pacha*, namens zijn vorst, de bepalingen voorgesteld, die in de nota zijn vervat. De taal in dit ontwerp is voor beide souvereinen even waardig als passend. Er wordt in herinnerd aan de verdragen van Kaïnardji en Andrinopel, aan de laatste firman, die de voorregten heeft bevestigd, en aan de privilegien der Grieken. Al die voorregten en privilegien worden door den Sultan voor altijd gewaarborgd; ze kunnen niet gewijzigd worden dan met onderling goedvinden van Turkije en Rusland; omtrent de heilige plaatsen zal er geene verandering gemaakt worden, dan met goedkeuring van Rusland en Frankrijk.

In de nota wordt geene melding gemaakt van de tusschenkomst der mogendheden. Ook van de ontruiming der vorstendommen wordt geen gewag gemaakt, omdat die ontruiming, na de schikking daar is, moet volgen.

— De heer *Baze* weigert bepaaldelijk gebruik te maken van de gratie, die de keizer hem heeft verleend van zijne verbanningsstraf. Hij verlangt, dat hem regt geschiedde, niet dat hem gratie worde gegeven. Hij heeft zijn dichterlijken vriend *Jasmin* door deze weigering in eene zeer moeijelijke positie gebragt.

— De keizer stelt veel belang in de verbetering der woningen van de mindere standen. In verschillende wijken der stad worden woningen voor de arbeiders opgerigt.

— *Le Siècle* wordt vervolgd ter zake van een artikel over de boekjes voor dienstboden.

— De goedkeuring van de concessien der spoorweglinien heeft op de bevolking van Madrid een slechten indruk gemaakt. Men vreest voor de gevolgen van dien indruk.

— 3 pCt. 80, 90 à 80; $4^1/_2$ pCt. 104,50; Bank 2840; $4^1/_2$ pCt. Belg. $98^1/_2$; Rom. $97^1/_4$; 5 pCt. Oost. $97^1/_8$; 3 pCt. Sp. $46^3/_4$; Binnenl. 43; Uitgest. $23^1/_4$.

PARIJS 14 Augustus.

De *Moniteur* deelt heden het verslag mede van de commissie, belast met het onderzoek van de eischen der legatarissen van Keizer *Napoleon I*, aan wie de voorgeschreven legaten niet zijn uitbetaald. Het geheel dier legaten bedraagt 211 millioen franks, terwijl slechts de bijzondere goederen des Keizers daarvoor aan te spreken 4,220,000 bedroegen, die in Junij 1815 aan het huis *Lafitte* waren toevertrouwd. 117 millioen, die in Portefeuile werden achtergelaten, zijn bij bevelschrift van 5 Aug. 1818 in Staatskas overgebragt.

De commissie stelt voor, de cijfers dier legaten op 8 millioen te verminderen, waarvan $1^1/_2$ millioen voor de oud-soldaten van 't Keizerrijk zijn bestemd. De commissie stelt de vermindering voor van verschillende legaten, die door het verloop van tijd eene verkleining zeer goed gedoogen; de schenkingen aan geheele landstreeken bijv. voor schadevergoeding wegens de invallen der mogendheden zijn thans bijna onnoodig. Daarbij is door het jaarlijksch crediet van 2,[illegible],000 fr. voor de oudgedienden, door den Keizer in 1851 bepaald, reeds gedeeltelijk voldaan aan de wenschen in het testament vervat.

Het officieel blad bevat buitendien een besluit, waarbij een traktement wordt toegekend aan de gedecoreerden in de 100 dagen. Daartoe zullen jaarlijks 500,000 fr. bestemd worden.

— De heer *Mocquart*, chef van het kabinet des Keizers, en doctor *Conneau*, 1e geneesheer van Z. M., zijn benoemd tot officieren van het legioen van Eer.

— Een decreet verleent, ter gelegenheid van het feest van 15 Augustus, gratie aan 846 militair-veroordeelden.

— Ten gevolge van een onderzoek in eenige slechtbefaamde huizen gedaan zijn eergister nacht 32 personen in hechtenis genomen.

B E L G I E.

BRUSSEL 15 Augustus.

Per telegraaf weten wij, dat de *hertogin van Braband* den 14. Aug. van Weenen is vertrokken. Door Pruissen komende, zal zij met alle eer, aan haren rang verschuldigd, worden ontvangen.

— Het gevolg van de *hertogin van Braband* wordt den 20. Aug. in Belgie verwacht; het bestaat uit den prins *Schwarzenberg*, grootmaarschalk, gravin *Clam-Martiniz*, grootmeesteres, de hofdames *Wrbna* en *Festetics*, de raadsheeren *Humelauer* en *Draexeler*, veldmaarschalk baron *Pirquet*, 2 wachtmeesters en 12 gardes der Arcièren, 2 wachtmeesters en 6 gardes, 1 adjunctregistrateur, 1 reismeester, 1 hofkapellaan en 1 geneesheer, te zamen 33 personen; daarbij nog 14 hofbedienden en 22 bedienden van het gevolg, in 't geheel 69 personen.

N E D E R L A N D.

's GRAVENHAGE 13 Augustus.

Reeds kortelijk haalden wij in onze vorige de sprekers aan die gisteren Zaturdag het woord voerden bij de beraadslagingen over de wet op het toezigt.

Na den heer *Mackay*, van wiens rede we reeds enkele hoofdpunten opgaven, sprak de heer *v. Nispen* tegen de wet. Hij wijst aan hoe in vroegere tijden overal en tusschen allen heftig strijd was over kerkelijke zaken, hoe Calvinisten en Lutherschen elkaar soms uitsloten en hoe nu ook Zweden weinig verdraagzaam is. De vraag van Rome of het de bissch. hierarchie kon invoeren had slechts betrekking op het toen nog bestaande concordaat. Hij vreest, dat de voorgestelde wet, die gegrond is op opgewekte driften, op den duur alle kerkgenootschappen van hunne vrijheid zal berooven. Hij betreurt de afwezigheid van den R. K. minister en ziet in de voordragt ongrondwettigheid. Ten slotte wijst hij op het heil dat Staten en Dynastien dikwerf bij de kerk hebben gezocht en gevonden.

De heer *Wintgens* verdedigt het beginsel der wet. Hij is voorstander van de vrijheid van geweten, maar die wordt niet door de wet aangerand. Hij erkent de moeijelijkheid van eene regeling, welke het hier geldt, vooral in ons land; maar uit het oogpunt van het regt van den Staat moet men eene regeling verlangen. Niet alleen uitstekende mannen spreken eene afscheiding van Kerk en Staat tegen, maar de grondwet wraakt ze ook. Artt. 165 en 169 verlangen bescherming en waakzaamheid: protectie en politie. Bedoelde de grondwet algemeene bescherming, algemeene waakzaamheid, de artikels waren onnoodig geweest. Wil de grondwet nu bescherming en waakzaamheid, de geschiedenis, vooral die der laatste dagen, toont aan hoezeer deze noodig zijn. Hij had de indiening wel in kalmer tijden gewenscht; nu echter de noodzakelijkheid gebleken is, mag men zich aan de regeling niet onttrekken. Spreker noemt de onbegrijpelijke onverschilligheid van 't vorige ministerie als de oorzaak der botsing, die ons in zoo moeijelijken toestand heeft geplaatst. Van de wet van Germinal sprekende, verhengt hij zich over hare intrekking, omdat ze hem te streng toeschijnt. Wat de kracht der gewone strafwetgeving in deze betreft, spr. zegt, dat de betrekking van staat en kerk zoo eigenaardig is, dat men hier het *jus commune* niet kan toepassen. Spr. eindigt met een beroep op de vaderlandsliefde en verzoeningsgezindheid van allen.

De heer *van Reede van Oudshoorn* behoort tot diegenen die meenen, dat geene wet noodig was, maar die toch overtuigd is, dat de bisschoppelijke hierarchie, op de wijze zoo als die is ingevoerd, nimmer door de Grondwet is bedoeld; die ook de overtuiging heeft, dat de regering die instelling niet zonder voorafgaand overleg had moeten toelaten; maar die dan ook juist daarom van meening is, dat deze regering haar steun en kracht in het grondwettig regt had moeten zoeken, en zich moest hebben onthouden van deze wet, hetgeen den schijn doet geboren worden, alsof men terugdeinsde voor het gebruik van het regt. Men had zich, s. i., daarin gesteund door art. 169, jº. 165 Grondwet, moeten onthouden van alle erkenning der nieuwe bisschoppen, en verder alle zoodanige maatregelen hebben genomen, als ter bescherming der regten van de overige kerkgenootschappen noodig was. Door de niet-erkenning wijders te verbinden aan krachtige vertoogen, hadde men den geschiksten weg tot bevrediging en verkrijging van genoegdoening bewandeld. Verkorting van regten der R. K., is verre van Sprs. doel, maar wel verwijdering uit de R. K. organisatie van hetgeen dreigend is voor den staat en voor de overige kerkgenootschappen. Hij meent dat de regering, door dat standpunt te verlaten, eene politieke dwaling heeft begaan. Evenwel, hij houdt daarom de regeling van het onderwerp bij de wet niet voor ongeoorloofd, maar de toepassing moet met de meeste omzigtigheid gepaard gaan. Hoe dit zij, dit staat vast, dat bij de beoordeeling der aangeboden wet, de omstandigheden, die daartoe aanleiding hebben gegeven, niet uit het oog mogen worden verloren, en ook, dat, hoe zeer men moge meenen gelijk spr., dat de wet niet noodzakelijk is, zij daarom toch ook niet verboden is. Wat zou het gevolg zijn der verwerping? Voortduring van de bestaande onzekerheid en de geschillen, sinds maanden aan de orde van den dag. Daartoe wenscht hij niet bij te dragen, en is daarom geneigd zich aan de vaststelling der wet niet te onttrekken, mits voldaan zij aan twee vereischten: 1º. zijn er gegronde redenen om dit Ministerie te ondersteunen; 2º. is de wet aannemelijk of kan zij het worden gemaakt? Wat de eerste vraag betreft, hij beantwoord haar bevestigend. Het is waar, het ministerie heeft nog weinig verrigt, maar de tijd was kort en daarin is gedaan wat redelijkerwijs kon verwacht worden en deze wet is ook een belangrijk werk. Het ministerie heeft dit vóór boven zijn voorganger, dat het niet tot leus heeft genomen: „wacht op onze daden”, maar het heeft verklaring van beginselen gegeven bij zijne optreding, beginselen, welke den bijval van een groot deel der natie hebben verworven. En ofschoon het ministerie nog niet allen waarborg oplevert, en nog op sommige punten geene toezeggingen heeft gedaan, en ofschoon sommige zijner leden, in hunne antecedenten nog geene genoegzame geruststelling aanbieden, — zoo ziet hij evenwel geene reden om nog geen vertrouwen te schenken. Maar eene zaak moet hij zeggen, namelijk, dat dit vertrouwen bij velen niet weinig geschokt is door de houding van het ministerie bij het adres van antwoord, waardoor een deel der natie, dat zich in het regerings-programma had verheugd, merkelijk is teleurgesteld. Hij hoopt echter, dat de verdere daden, de blijken zullen dragen, dat de regering het nationaal terrein wenscht te blijven bewandelen. — Overgaande tot de beantwoording der tweede vraag, ontvouwt hij, dat staatstoezigt wel degelijk geoorloofd is. Scheiding van kerk en staat is niet algeheele vervreemding; er zijn gedurig punten van aanraking. Toezigt omtrent hetgeen het gemeenschappelijk gebied betreft en wanneer de kerk naar buiten treedt. Neemt men daar de voorafgaande kennisneming weg, dan vernietigt men het *jus sirca sacra*, dat in 1848 niet uit de grondwet is geligt, zelfs niet door inlassching van art. 170. Hij betoogt wijders, dat art. 170 alleen het placet opgeheven heeft; dat alleen door kerkelijke voorschriften bedoeld worden mandementen over kerkelijke tucht, geene kerkelijke organisatie en instelling eener bisschoppelijke hierarchie. Ook gaat art. 170 uit van de destijds bestaande, niet van eene toekomstige regeling.

Uit een en ander leidt Spr. af, dat het ontwerp geen overwegend bezwaar oplevert; merkt wijders op, dat de oorspronkelijke voordragt beduidend is gewijzigd; dat de toelichting der Regering echter karig is te noemen; dat er nog wijzigingen noodig zijn en hij hoopt, dat daardoor de wet voor hem aannemelijk zal gemaakt worden. Hij had nog wel meer in de wet wenschen geregeld te zien, als de uitbetaling der tractementen, het toezigt op de seminariën en wat dies meer zij. Hij geeft toe, dat de wet onbeduidend is, maar dan zal zij ook aan de Katholijken niet kunnen schaden, en dat wordt ook gedeeld door de R. Katholijken, ten bewijze waarvan Spr. zich beroept op een noot der redactie van het *Journal du Limbourg*. Van waar daar de tegenstand? Dit begrijpt hij zeer goed, omdat de wet tegelijk is een protest van het gebeurde in April in wettelijken vorm; omdat het is een manifest tegen den overmoed van het ultramontanisme en als zoodanig wordt door hem alle waarde aan 't ontwerp niet ontzegd. Het doel der Regering, en hier besluit Spr. mede, komt hem voor te zijn: geruststelling, voorkoming van botsing, handhaving van rust en orde, gelijke bescherming. Hij hoopt dat dit doel bereikt worde!

De heer *Blaupot ten Cate* zegt met duizenden bezorgd te zijn geweest over het herstel der Bissch. Hierarchie; daarom is hij ook gestemd voor de voorgedragen wet, die hij zeker niet in strijd acht met de Grondwet. De moeijelijkheid om het terrein bij de regeling goed af te bakenen is echter zeer groot; de staat mag in zijn toezigt dan ook niet verder gaan, dan hoogst noodzakelijk is voor de handhaving van orde en rust. Wat de grondwettigheid aangaat, spr. vraagt hoe men *toezigt* kan uitoefenen, als men geen *inzigt* mag hebben. Hij zegt daarom nog niet de wet te zullen aannemen; hij zal handelen, al naar de beraadslagingen hem overtuigen zullen of de wet ook te verre gaat.

's GRAVENHAGE 15 Augustus.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen drie en twintig verzoekschriften houdende aandrang op de aanneming van het wetsontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, en vijf tegen het voorstel.

De commissie tot onderzoek van het verslag nopens de

rekening van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren heeft bij monde van den heer *Rochussen* daaromtrent rapport uitgebragt. De Kamer heeft besloten om over de daarbij voorgestelde conclusie in eene andere zitting te beslissen.

De commissie voor de verzoekschriften heeft omtrent een aantal in hare handen gestelde adressen verslag uitgebragt, met welker conclusien, strekkende tot nederlegging van sommige stukken ter griffie, en om nopens eenige andere over te gaan tot de orde van den dag, de Kamer zich achtereenvolgens vereenigd heeft.

Het wets-ontwerp tot opheffing der beperkende bepalingen in den Molukschen Archipel met opzigt tot handel en scheepvaart is, na eene langdurige beraadslaging, waaraan de heeren *van der Brugghen*, *Sloet tot Oldhuis*, *Dirks*, *v. Bosse*, *Stolte*, *Rochussen*, *Ter Brugghen Hugenholtz*, *Baud* en de Minister van Kolonien hebben deel genomen, met algemeene stemmen aangenomen.

Het wets-ontwerp tot afstand van domeinen ten behoeve van een ziekenhuis te Leyden is na eene korte woordenwisseling tusschen de heeren *van Bosse*, *van Eck* en den Min. v. Binnenl. Zaken, met 43 tegen ééne stem, zijnde die van den heer *van Eck*, aangenomen.

De vergadering heeft nog aangenomen zonder hoofdelijke stemming de conclusien genomen bij de in eene vorige zitting uitgebragte verslagen door de commissien belast geweest met het onderzoek:

1°. van de rekening omtrent den arbeid der gevangenen;

2°. van de rekening van het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, en

3°. van de rekening van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij; alle drie over het dienstjaar 1851.

Morgen ten elf ure zullen de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen worden voortgezet.

UTRECHT 15 Augustus.

Gisteren morgen vroeg is alhier per spoortrein het bat. van het 8e reg. inf. aangekomen, en even als het bat. van het 5e reg., 't welk alhier overnacht heeft, naar het kamp gemarcheerd, alwaar beide bataillons omstreeks 10 ure aankwamen. — Ook dien dag trok door onze stad naar de Bilt, om daar te overnachten, het bat. jagers, met deszelfs schoone hoornmuziek, terwijl een half uur later het bat. grenadiers met zijn muziekkorps alhier binnentrok, om in het passantenhuis deszelfs intrek te nemen. — De duizenden, welke deze beide bataillons afwachten en begeleidden, waren voorzeker zoovele getuigen, dat de tijding van de wederoprigting der muziekkorpsen bij de regementen weerklank vindt.

Heden morgen 5 ure vertrok het bat. grenadiers van hier naar het kamp.

Men meldt, dat alle troepen heden zullen uitrusten, om morgen eene algemeene parade te houden voor den generaal-majoor, kommandant van het kamp, den heer *Duycker*.

— Zooals we in ons vorig nommer hebben gemeld, is gister te half een ure Z. K. H. de prins van *Oranje* van hier naar 's Hage teruggekeerd, om zijne opleiding aan de school te Noordheij te gaan voortzetten.

— Na afgelegd examen, op den 11 en 12 Augustus, is tot veearts der eerste klasse bevorderd de de heer *W. F. Steijgerwalt*.

— Z. M. heeft benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Ysselstein mr. *W. L. K. A. Gey van Pittius*, advokaat te Breda.

— Bij koninklijk besluit van den 12den Augustus 1853, zijn bij het munt-collegie bevorderd;

tot commies de heer jhr. mr. *M. M. van Asch van Wijck*, thans adjunct-commies; en

tot 1e. klerk de heer *H. Wagener*, thans 2e. klerk.

— Dat de aardappel ziekte zich ook dit jaar weder zou vertoonen was wel te verwachten, doch tevens was er geen vermoeden dat ze heviger zou zijn dan 't vorige jaar. Van sommige kanten heeft men echter de ziekte dit jaar als belangrijker opgegeven, iets wat ons inziens te voorbarig, alleen voordeel aan den koopman kan geven en enkel kan strekken om de prijzen stijf te houden, zoo als de landman dat noemt. — Thans vernemen wij met genoegen van verschillende kanten, dat het bedorven loof der aardappelen door ander jong en frisch loof wordt vervangen, dat langzaam de velden versiert en eerlang het verdorde blad zal overschaduwen.

Te Nijmegen durfde men sich o. a. vleijen van de ziekte in de aardappelen zelfs dit jaar geheel bevrijd te blijven.

Dit berigt, vermeenen wij, zal zeker den burgers aangenamer zijn, dan alle noodelooze voorloopige berigten van aardappelenduurte.

— Het besluit van 4. Aug. regelende de toelating der studenten tot de Akademie, in zooverre zij een Akademischen graad wenschen te verkrijgen, heeft tot velerlei geschrijf aanleiding gegeven. Opmerkelijk was het, dat daarbij de Thorbeckiaansche pers het besluit vrij algemeen streng heeft afgekeurd, en meer schijnt te hebben gelet op den persoon, van wien het is uitgegaan, dan op de zaak die het regelt.

Dat eene regeling op dit punt noodig was, nu de sinds lang verbeidde wet op het hooger onderwijs steeds weg blijft, en er nog weinig kans bestaat het ontwerp spoedig te mogen inwachten, wie zou het durven ontkennen, die met zaakkennis en onpartijdigheid oordeelt? Maar de regeling, zoeals zij plaats greep, kan die gebillijkt worden?

In 't hoofdbeginsel zeer zeker. Steeds heeft men te regt geijverd voor de vrije toelating van een ieder tot de Akademiesche lessen. Elk, die eenige kennis wil opdoen, zonder daarom juist een Akademieschen graad te verlangen, moet daartoe gelegenheid kunnen vinden aan de Landsinstellingen van hooger onderwijs. Het besluit heeft dit niet veranderd. Een ieder staat het vrij de collegien te komen bijwonen.

Iets anders is het echter als hij, die de Akademie bezoekt, zich door een Akademieschen graad regten wil zien toegekend, die hem eene eervolle plaats in de Maatschappij kunnen doen innemen. Van dien mag men bepaalde kennis vereischen. De ondervinding heeft het geleerd, dat door de intrekking van het staatsexamen op 1 Julij 1850 de Hoogescholen in een toestand zijn gebragt, die op den duur onhoudbaar zou wezen. Er hebben zich talrijke personen opgedaan, die Akademiesche lessen niet alleen wilden bijwonen, maar examina's gingen doen, ofschoon ze zelfs de gronden van kennis, die men op de fransche scholen ontvangt, misten. Het laat zich begrijpen hoe het toenemend getal van zulke individu's voor het collegie houden der andere studenten hinderlijk moest worden.

Hiertegen is door het besluit van 4 Aug. een slagboom gesteld. De enkelen, die soms collegien willen komen bijwonen aan de Akademies, worden vrijelijk toegelaten; zij die bepaaldelijk komen, om hunne studien aan de Hoogeschool te volbrengen, moeten blijk geven van behoorlijke voorbereiding.

Tegen twee bepalingen van het nieuwe besluit komt men echter op. De eerste aanmerking betreft de bepaling, dat het bewijs van een rector van een gijmnasium ontheft van een examen van toelating. Men mag dit afkeuren, maar zal toch moeten erkennen, dat het geenzins ongegrond is aan gijmnasium's een voorregt te hergeven, daar de regering bij magte is door een naauwlettend toezigt voor de deugdelijkheid van het onderwijs op de gijmnasium's te zorgen.

De tweede aanmerking is gerigt tegen de uitzondering met medici en philosophen gemaakt. Wel zegt men, dat de bijzondere aard van het propaedeutisch examen tot die uitzondering grond geeft, en er is zeker iets van waar, dat bijv. een medicus niet op gelijke lijn is te plaatsen met een jurist, als er sprake is van het vereischte examen in de wiskunst. Maar wij voor ons zijn tegen elk denkbeeld van uitzondering en dit zooveel te meer, daar door het stellen van een fatalen termijn, als hier dien van 1 Oct. 1851, altijd enkelen worden getroffen, en eene toevallige omstandigheid dus voldoende blijft, om den medicus of philosoph evenzeer in een geheel bijzonderen en nadeeligen toestand te plaatsen als het met een theologant of jurist het geval kan wezen, die niet spoedig genoeg zijn klein mathesis heeft afgelegd.

Behalve echter die enkele uitzondering, durven wij ons verheugen in 't geen onze nieuwe minister van Binnenl. zaken voor 't onderwijs in dezen gedaan heeft.

— In eenige dagbladen is berigt, dat het slot Loevestein zou gesloopt en in een bomvrij fort herschapen worden. Gelukkig voor de eerwaardige overblijfselen der oudheid, is deze tijding minder juist. De vertimmeringen toch bepalen zich enkel tot het inwendige; onbruikbaar gewordene trappen worden weggebroken en door nieuwe vervangen; bijna ontoegankelijke vertrekken toegankelijk gemaakt; — zwakke vloeren opgeruimd en in plaats daarvan bomvrije gewelven gelegd, enz.; doch een en ander zoodanig dat van buiten af geene of weinige veranderingen gezien worden en alle geschiedkundige herinneringen gespaard worden.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 14. Aug.:

„Heden, morgen om $7^1/_2$ uur, marcheerde alhier binnen het 4e bat. van het 7e reg. inf., onder kommando van den Majoor *Knoop*, bestemd voor het Kamp. Hetzelve werd ingehaald door het korps officieren, benevens de fraaije hoornmuziek van het Koloniale werf depot. Na eenigen tijd alhier uitgerust te hebben, zette hetzelve den marsch naar Putten voort.

„Op den 24. e. k. zal van hier naar Rotterdam vertrekken een detachement suppletie troepen, sterk 120 onder off. en manschappen, onder kommando van den Majoor *Couperus* van de O. I. kavalerie, om den 25. daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip **Bezoeki**, ten einde naar Java te worden overgevoerd.

— Den 13 dezer is te Rotterdam de nieuwe schouwburg plegtig ingewijd. Eene daartoe door den Heer *Greb* vervaardigde zinnebeeldige voorstelling is tot groot genoegen der talrijk opgekomen toeschouwers uitgevoerd, waarna de opvoering van *Wiselius's Adel en Mathilda* plaats greep.

— De te zamenbrenging van het Haagsche operagezelschap schijnt reeds te zijn afgeloopen. Den 2 Sept. verwacht men de eerste voorstelling.

— Per overland mail zijn er berigten uit Batavia tot 25 Junij. De overland-brieven uit Europa waren met het stoomschip **Java** tot den 9 Mei aangebragt. — De werving van inlanders voor het Indische leger ging naar wensch: er waren 835 man in het 1e kwartaal van 1853 aangenomen. — In Cheribon was een komplot of eene zamenzwering ontdekt; de hoofden waren gevat. — De **Celebes** heeft, langs de westkust van Borneo kruisende, eene prauw met Taykong Chinezen genomen. Men weet dat deze een verraderlijken aanval bij Sambas hebben gedaan. De **Celebes** had 2 gewapende sloepen, onder bevel van den luit. *A. J. van Mansfelt*, de Hakkouw-rivier opgezonden, welke op een versterkte benting stuitte en terugkeerde. De **Celebes** had vervolgens 500 man van Sabawie naar Sambas gebragt, en den 30. Mei nog eene versterking naar de westkust van Borneo ontscheept.

— Uit de Hollandsche kolonie Sheboygan (N. Amerika) schrijft men van den 12. Julij het volgende:

„Er liggen in deze County omtrent drie honderd en twintig duizend akkers land, geschikt om onder bebouwing gebragt te worden. Een groot deel dezes lands is met kostelijk hout bedekt. Indien dit land onder de arbeidende klasse, in eene evenredigheid van veertig akkers per huisgezin van vijf personen, verdeeld werd, zoo zoude dit eene landbouwende bevolking geven van veertig duizend zielen, en de mogelijke opbrengst van den grond op tien bushels tarwe per akker stellende, zoo zoude dit jaarlijks eene totaal opleveren van drie milioen twee honderd duizend bushels. Voegen wij daar nog bij de andere bronnen van opbrengst in deze county, benevens de voordeelen van plaatselijke ligging voor den handel, dan zal men moeten bekennen, dat wij binnen eigene grenzen de hulpmiddelen bezitten van toekomstigen bloei en welvaart."

DEN HELDER 15 Augustus.

Te Texel binnen **Castor**, kapt. *de Lange* en **Salatiga**, kapt. *Bezier*, beide van Banjoewangie.

Uit plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt, eenige artikelen en advertentiën te verschuiven.

(28) ⁂ Bevallen van een *ZOON* N. M. VAN DER HOOP — LAMMERSE.

Amsterdam, 10 Augustus 1853.

(28) ⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER* Vrouwe A. C. VAN HELOMA, hartelijk geliefde Echtgenoot van

Mr. J. J. RAHUSEN.

Utrecht, 15 Augustus 1853.

(28) ⁂ Heden overleed, in den ouderdom van bijna 69 jaren, aan de gevolgen eener korte maar hevige ongesteldheid, mijne geliefde echtgenoot de heer JACOB DE HOOP.

Utrecht, [illegible] G. C. ARBMAN,

Augustus 1853. Wed. J. DE HOOP.

Wegens afwezige betrekkingen wordt deze advertentie eenige dagen later geplaatst.

(28) *** Tot bittere droefheid van mij, mijne kinderen en behuwd-kinderen, is den 11 Augustus mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA MAGDALENA DE BLOCK, geb. SPITZ, in den ouderdom van ruim 62 jaar, aan de gevolgen eener hartziekte overleden.

Sint Pieter,
nabij Maastricht. J. J. DE BLOCK.

---

(28) *** Heden overleed mijne dierbare Echtgenoote GEERTRUI WILTEN, in den ouderdom van vijf en twintig jaren, diep betreurd door mij en hare betrekkingen.

Utrecht, 16 Augustus 1853.
L. VERSPRILLE.

---

(28) *** Voor de vele bewijzen van deelneming, bij de bevalling mijner Echtgenoote ondervonden, betuig ik, ook namens haar, mijnen hartelijken dank. Z. H. VAN KUYK.

Utrecht, den 16 Augustus 1853.

---

(28) *** **Harddraverij te Loenen aan de Vecht** op Woensdag 24 Augustus 1853 des voormiddags ten 12 ure.

Prijs en Premie zullen vrij worden vereerd.

AANBESTEDING.

(28) *** Op Vrijdag den 19. Augustus 1853, des namiddags ten één ure, zal, onder nadere goedkeuring, door Curatoren der Hoogeschool te Utrecht, in de Senaatkamer dier Hoogeschool, worden aanbesteed:

Het bouwen van eene Sterrewacht op het Bolwerk Zonnenburg alhier.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving.

Het bestek der bovengemelde aanbesteding zal, boven en behalve aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht, ter lezing liggen: te Utrecht, in het Koffijhuis *den Bok*, in de Lijnmarkt en in het *Haagsche Koffijhuis*, op het Vreeburg.

Zullende den achtsten dag vóór de Besteding, des namiddags ten één ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan. En voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Opzigter der Academische Gebouwen, den Heer C. A. BOL VAN BUUREN, Achter Klaasburg.

Curatoren der Hoogeschool te Utrecht.
Namens dezelven,
de Secretaris
L. CRAEIJVANGER.

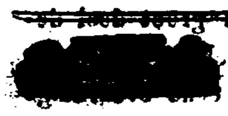

(28) *** Men zal op Zaturdag, den 27. Augustus 1853, des namiddags ten één ure, te Utrecht achter St. Pieter, in het lokaal van Verkoopingen, in het openbaar veilen en verkoopen:

Het aanzienlijk en voor de Jagt bijzonder geschikt Landgoed, genaamd *ZANDBERGEN*, uitmuntend gelegen in de gemeente Zeist, aan de Straatwegen tusschen de steden Utrecht en Amersfoort, en van het huis ter Heide naar het dorp Zeist, bestaande in: Eene kapitale, hechte, sterke, weldoortimmerde HEERENHUIZINGE, voorzien van: elf Kamers, allen behangen, sommige met Stookplaatsen en het geen verder tot een welingerigt Heerenhuis behoort; — Koetshuis, Stal voor 8 paarden, Tuinmanswoning, Oranjerie, Schuur, Duivenhok en verdere getimmerten, spatieuse Bloem- en Moestuinen met Broeijerij, Druivenkasten en Boomgaard, Besschen met zware Eiken- en Beuken- en andere Boomen, welig wassend Akkermaalshout, afgewisseld door eenige partijen Bouwland, doorsneden met Lanen, Wandelpaden, [illegible], partijen Bloemhout, opgaand Geboomte, [illegible], Elzenwallen, enz.; — voorts eene KAPITALE [illegible] BOSTEDE, genaamd *Heibergen*, met [illegible], Stalling, Korenbergen, Schuur, Schapenhok [illegible] ERSWONINGEN, Boomgaard, Bouw- en [illegible] alles bij en aan elkander gelegen en [illegible] ongeveer 155 Bunders; zullende [illegible] verveilgens in twee combinatien, [illegible] worden geveild; — breeder [illegible] Billetten en Notitien, en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK [illegible] zal kopij der verkoopingsvoorwaarden [illegible] inzage voorliggen ten kantore van [illegible] SCHADER te Zeist; — terwijl het [illegible] behalve des Zondags, bezigtigd kan worden, — de Heerenhuizinge echter alleen, des Maandags en Dingsdag, en de beide laatste dagen vóór de Verkoopingen van 's voormiddags 11 tot 's namiddags 4 ure, met een premissie biljet, verkrijgbaar ten Kantore van gemelde Notarissen.

---

(28) *** Men zal op Woensdag den 31. Augustus 1853, des voormiddags elf ure, in het Gemeentehuis te Achttienhoven verkoopen:

Eene Kapitale BOERENHOFSTEDE, bestaande in eene Huizinge met annex Heerenoptrek, Stalling voor Koeijen en Paarden, Schuur, Hooibergen en verdere getimmerten, Boomgaard, Tuin, Erf en Grond en keurige Wei-, Hooi- en Bouwlanden, te zamen groot 20 bunders, 67 roeden, 10 ellen, staande en gelegen te Achttienhoven. — Eerst in 4 perceelen en daarna in massa. Te aanvaarden de Landerijen 1o. Jan. en de Gebouwen 1o. Mei 1854. Breeder bij Biljetten en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris F. H. VAN DEN HELM te Maarsseveen, alwaar de voorwaarden van verkoop in tijds ter lezing zullen liggen.

---

(28) *** Op Zaturdag den 10. September 1853, des namiddags ten vijf ure precies, zal men aan het Locaal van Verkoopingen binnen Utrecht achter St. Pieter, publiek Verkoopen:

No. 1. Eene Kapitale weldoortimmerde, hechte en sterke KOOPMANS HUIZINGE, genaamd *GROOT GROENEWOUDE*, met Erf en Tuin, groote Zolders, Kelders en Kluizen aan het Water uitkomende, op het beste gedeelte der Stad Utrecht aan de zuidzijde van de Oudegracht, nabij het Stadhuis, wijk D. n°. 52, waarin sedert onheugelijke jaren de Wijnhandel is uitgeoefend en door deszelfs ligging en inrigting tot den handel en vele andere einden bijzonder geschikt, bestaande Beneden uit eene Suite van vier Kamers, Tuinkamers en Keukens; op de eerste Verdieping vijf Kamers, drie Etages Zolders, op de eerste waarvan vier Kamers, Provisie en Domestieken Kamers, enz.

No. 2. Eene HEERENHUIZINGE, Erf en Tuin binnen Utrecht aan de Oostzijde van de Korte Nieuwstraat, wijk F. n°. 228, voorzien van tien Kamers, Keuken, Kelder, Provisie en Dienstboden Kamers, alsmede Zolders.

Breeder bij Billetten en nader onderrigt ten Kantore van de Notarissen STEVENS en BUSKES te Utrecht.

RIJN-STOOMBOOT-VAART.

DAGELIJKSCHE SNELDIENST

DER STOOMBOOTEN VAN DE

KEULSCHE EN DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJEN.

Van af 8. Junij 1853.

(IN EENE BOOT, ZONDER OVERNACHTING TE EMMERICH)

(28) *** Van Rotterdam naar Arnhem, Manheim en Straatsburg, 's morgens ten $5^1/_2$ ure.

Van Vreeswijk naar Arnhem, Manheim, enz., 's morgens omstreeks $8^1/_2$ ure.

Van Arnhem naar Vreeswijk, Rotterdam 's morgens omstreeks 8 ure. En

Van Vreeswijk naar Rotterdam, 's morgens, omstreeks 11 ure.

Wordende naar alle plaatsen [illegible] afgegeven met een rabat van [illegible] reizigers alsdan met [illegible] *gehele reis*, naar verkiezing, van Stoombooten der beide Maatschappijen gebruik maken.

Terwijl [illegible] correspondentie [illegible] naar Vreeswijk, bij A. DE GROOT, [illegible] op het Vreeburg te Utrecht; [illegible]

Voor de Booten naar Arnhem en Manheim,

[illegible] 2 ure [illegible]

Voor [illegible] naar Rotterdam,

[illegible] na aankomst [illegible] van Amsterdam en Arnhem; gelijk [illegible] iedere aankomst [illegible] Stoombooten te Vreeswijk, mede een Diligence gereed staat naar Utrecht.

Nadere inlichtingen te bekomen bij evengenoemden A. DE GROOT, te Utrecht, als ook bij P. VAN DIJK, Agent der bovengenoemde Maatschappijen te Vreeswijk.

KAMP VAN ZEIJST.

POSTWAGENDIENST VAN A. VAN NIEUWEGEN.

(28) *** De ondergeteekende berigt het geëerde publiek, dat, behalve de bestaande diensten dezer onderneming, er van af heden, des morgens ten 10 ure, dagelijks een **extra Dienst** naar het Kamp vertrekt, tegen 60 Cts. de persoon, en heen en terug à *f* 1. — Bestelgoederen worden met alle deze diensten geëxpedieerd en in het Kamp [illegible] aan het adres bezorgd tegen een matig tarief.

Utrecht 16 Augustus 1853.
C. J. WOLF, Directeur.
Logement *het Vergulde Poortje.*

PS. Van Amersfoort bestaat er alle Donderdagen gelegenheid naar Barneveld, des morgens ten $6^1/_2$ uur.

---

(28) *** Bij H. C. SCHETSBERG, te Leeuwarden, is gedrukt en uitgegeven:

I. **Welmeenende Raadgevingen** aan Studerende Jongelingen, maar ook aan anderen van den Beschaafden Stand, door S. CROMMELIN, *rustend Leeraar te Leeuwarden* en Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw. *Tweede druk* 1852. *f* 0,60.

II. **Waarschuwing** tegen het misbruiken van den naam van God, door *denzelfden. Zesende druk. f* 0,15.

III. **Hartelijke Opwekking** tot het ijverig streven naar reinheid van hart en wandel, uit het Hoogduitsch, vrij vertaald *door denzelfden. Vijfde druk. f* 0,25.

VERBETERING.

In het artikel, van 10 dezer, over de *belasting op het Mobilair*, staat in de 3e kolom, r. 14, *klein*, voor [illegible] fout in zijn exemplaar [illegible] ren.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug.	Uren.	Wind-rigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen.
				mm					
14	8	no.	1	763,62	63.0		0.73	0	Bijna helder.(*)
	2	no.	1	62,18	65,1	— 2.2	70	0	Bewolkt.
	10	nno.	1	60,88	59,2		86	0	Zwaar bewolkt.
15	8	nno.	1	60,08	60,2		85	0.2	Id.
	2	n.	2	60,49	62,6	— 4.5	70	0.2	Id.
	10	nnw.	0	61,24	57,9		89	0	Id.

(*) flaauwe kring om de zon.

AMSTERDAM 15 Aug. 1853.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld. . . .	$2^1/_2$	pCt.	$63^{13}/_{16}$	$63^7/_8$	$63^7/_8$
dito dito	3	„	$76^{11}/_{16}$		
dito dito	4	„	$95^5/_8$	$95^{11}/_{16}$	$95^{9}/_{16}$
Amortisatie Sijndicaat	$3^1/_2$	„	$94^3/_4$		
Handel-Maats. contant			$127^1/_4$		
RUSLAND.					
Oblig bij *Hope en Comp.*	5	pCt.	$108^1/_2$	109	[illegible]
Obligat. 1828 en 1829	5	„	108		
Certificat. 1831 & 1833	5	„	98		
Certificaten 1840 . . .	4	pCt.	92		
Certificaten bij *Stieglitz*	4		[illegible]		
dito *Stieglitz* N.	4		[illegible]		
dito Adm. te Londen	$4^1/_2$		100		
Inschr. in Amstdm.			$74^1/_8$		
POLEN.					
Aand. 1835 [illegible]			$161^3/_4$		
Obligatien [illegible]	4	pCt.	$86^3/_4$		
SPANJE.					
[illegible]	1	„	$28^1/_2$		
[illegible]	3	„	$47^1/_2$	48	$48^1/_8$
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$43^9/_{16}$	$43^5/_8$	[illegible]
Bewijzen Coupons . . .			$6^{9}/_{16}$	$6^5/_8$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll & C°.*	4	pCt.	$71^1/_4$		
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$82^1/_8$	[illegible]	
dito dito N.	5	„	$98^1/_2$		
dito dito La B.	5		$95^1/_2$		
dito dito	$2^1/_2$	„	$42^3/_4$		
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	$2^1/_2$	„	[illegible]		
BRAZILIE.					
Geld. 1824, £ 100	5	pCt.	[illegible]		
PORTUGAL.					
te Londen	5	pCt.	[illegible]		
dito	4		[illegible]		
AMERIKA.					
Peru Oblig.			$80^1/_2$		
Ven. Obl. 6 pCt. [illegible]			38		
Gronsplaat [illegible]			$21^1/_2$	22	[illegible]
[illegible]			26	$26^1/_4$	

Gedrukt, bij L. E. BOSCH en Zoon.